

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetésekért öcső díj szerint számítjuk. — Egyes szám ára 20 fillér.

—: Megjelenik minden szombaton. —:

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

Szerkesztő:

KÁDÁR FERENC

Felolós szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

A lapba szánt közlemények

és csepreldányok a szerkesztő címére (Csikszereda, Apalfy-u. 3.) az előfizetési díjak pedig Dr. Gál József ügyvéd címére küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza — Nyitlár sora 20 fillér.

Felirattervezet

a székelyvármegyék részéről a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a kepe megváltása tárgyában.

Készítette: Pál István székelyudvarhelyi plebános

Nagyméltósági Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Kétségtelen, hogy a kereszténységben is kezdetben öszvétségi mintára a vallás anyagi szükségleteit a hívek látták el, ők gondoskodtak a vallás szolgálóinak ellátásáról is. Így volt ez a mi népünkél, a székelynél is.

Nem szükséges itt a székelység megérése történetének kutatásába bocsátkozni, aminek idejét és körülményeit nem ismerjük. A különböző konjekturákban való járkálás, a különböző kombinációkban való létezés helyett kiindulási pontul egyenesen a történeti valóságot vehetjük, ameddig az adatok alapján felérünk. Ha nincs pozitív adatunk hozzá, de negatívum sincs annak megállapítása ellen, hogy a székely nép kezdetől fogva önmaga gondoskodott mindenemű vallási szükségleteinek — tehát a vallás szolgálóinak az ellátásáról is. Így volt ez az idáig, máig kezdve visszamenőleg addig, ameddig csak mehetünk. És ezt tehette, mert mint szabad székely vagyonának önrendelkezéssel független ura volt.

A vallási szükségletek ellátásában mindenki egyenlően vett részt, mert a megélhetésére alapul szolgáló földközti minden szabad székelynek egyenlő jogu tulajdonos volt és mert a vallás jótéteményében mindenki egyenlően részesült. A szabad székelynél egyenlőség volt jogban és teherviselésben, a székely alkotmány ezen az alapon épült föl. S mert mindenemű vallási szükségletét önmaga látta el, ő lett a ius kanonikum szerint patronusa is egyházának. Innen van, hogy a székelyföldön minden ősi egyházközségben a patronus maga a község: patronus communitas. — Ezek mind közismert és azért tagadhatatlan tények.

Hogy az állapotok mikor kezdetek legelőbbször szabályoztatni? nem tudjuk. Bizonyára abban az időben, amikor azt a vagyonbeli különbség be-

állása s a vallási ügyek iránti érdeklődés lanygulása szükségessé tette. A történelem előre haladott korából több adat van a szabályozásra, aminek alapján állítottat össze és adatolt ki 1804-ben február 20-án Nagyszebenben a székelységnek katonai szervezete miatt a General Commandó által Mitrovsky ezredes aláírásával az a szabályzat, amely a mai képezési rendszert megállapítja.

Ezen szabályrendelet szerint minden családtag, akinek 12 kalongya öszgabonája termelt, tartozik az egyházi személyzetnek 3 kalongya ösz- és 3 kalongya tavaszkepet adni (akinek több van, pl. 100—1000 kalongya, az sem tartozik ennél többet adni); akinek 12 kalongyánál kevesebb, de 6-nál több öszgabonája termelt, az félkepet ad, vagyis 1½ kalongya öszt és 1½ kalongya tavaszt. Ezenkívül minden marhasz gazda tartozik egy terű lát vinni. Városokon a kepet pénzben fizetik. A gyalogszeresek osporával (készpénz) tartoznak.

Ez a képezési rendszer egy rettenetes, lelketlen adózási rendszer, amire még gondolni is izgalomba hozza a lelket. Ha végrehajtják, megöli a népet; ha pedig nem hajlítják végre, az egyházi személyzet nem tud élni.

És tekintetbe veendő, hogy miből kell fizetni ezt a kepet. A székely kis gazdának a birtoka átlag 30 holdnál többre nem terjed (nagy részének ezen jóval alul van). Vegyük tekintetbe, hogy mibe kerül ennek megművelése és mit kell annak természetéből fizetni. Fizetni kell a sok mindenféle adót; fizetni kell a birtokon levő adósság kamatait; fizetni kell a kepet. És ami megmarad, abból éljen meg a tulajdonos és családja! Így nem csoda, ha veszi a vándorbotot és ki-vándorol, amit most tömegesen tesz.

Belátlak minden körben régen cunck az állapotnak elviselhetetlen voltát és sokat foglalkoztak azzal, hogy hogyan lehetne ezen javítani.

A módozatok között volt a kepetihernek a birtokhoz való arányosítása is, de a nagyobb terhet nem voltak hajlandók a nagyobb földtulajdonosok magukra venni, mert amint mondatott, nekik is csak egy lelki üdvösségre van szükségük. Gondoskodás történt a terményekbeli szolgáltatásnak pénzbeli átváltoztatására,

de ez csak ott sikerült, ahol a községeknek elegendő közvagyonuk volt, leginkább erdőterületben. De mert a pénz értéke változik és így nem mindig nyújt elegendő alapot a megélhetésre, az egyházi hatóság nehezen ment bele az ilyen megváltásba, úgy vélvén különben is, hogy nagyon talál, ha az a papnak is életmódja — illetve megélhetési forrása, a mi hűveinek. Azonban bármily tiszteletreméltó is ez a gondolkodás, de a mai kor azt már túlhaladta, amelynek szellemével ellenkezik a terményekben való adózás amellett, hogy a képezés a mai gazdasági viszonyok között egy képtelen adózási rendszer.

Meg levén szüntelenül a képezés, de annak megváltására a módozatot a székely saját erejében nem találván meg: kénytelen azt önmagán kívül keresni. Ez indította, hogy a földterhermentesítési törvény alapján még az 1864. évben a nagyszebeni országgyűléshez forduljon, majd ügyével évről-évre hosszason az erdélyi róm. kath. státsággyűlést foglalkoztassa, de eddig minden eredmény nélkül.

Arról azonban miniszteri kijelentésekből van tudomásunk, hogy az államkormány az ügyvel most foglalkozik és legalább segély alakjában az 1848. évi XX. t.-c. alapján a terhen könnyíteni kíván. A szükség oly nagy és a segítség oly sürgős, hogy nem szabad annyira rátartósnak lennünk, hogy halálval ne fogadjuk a segítséget is, erősen bizván, hogy a magyar állam intézményesen fogja azt a költségvetésébe beállítani. Mindazonáltal teljes megnyugvásunkra mégis óhajtánók, ha törvényes alapot lehetne adni az eljárásnak: és azt a következőkben véljük megtalálni:

Tudvalevőleg a székelyföld szabad birtok levén, nem volt érv járulékokkal megterhelhető és így a kepe sem volt rávára pozitív törvénnyel, vagy fejedelmi rendelkezéssel; ilyen nem ismerünk, erről nem tudunk. Így tehát a székely kepe nem egy eredeti a dézsánával, vagy a párberrel. Mindazonáltal, ha különbözőtől is ezektől a kepe eredetében jogi természetére nézve, de idők folytán a dézsánával egy természetűvé vált, vagyis földterher lett. Ezt bizonyítja a többek között a fennebb említett Mitrovsky-féle konstitúció 11. pontjának a kifejezése: „mintogy ők (a molnárok) ugy

A „CSIKI HIRLAP“ TÁRGÁJA.

Egy katona naplójából.

Jól érzi magát az ember, még katonáknál is, ha nem kell törődnie azzal, hogy mit hoz a holnap. Az nem okozott legalább nekünk gondot, hogy hátha háborúban indítanak már a következő órákban. Bizonyos nemtörődömséggel, de mindenesetre várunk is, hogy egyszer következék el ez a pillanat. A sok ezer s kizárt nagyszámú családos ember között nem akadhat volna talán egy sem, aki félelemmel fogadta volna a haretörre induló parancsot. Az egyénben rejlt félénkséget elnyomja a nagy tömegnek látása. Mindenki szeretne már komoly háborút is látni. De vártunk.

Éltünk a jelenért, a pillanatnyi örömeinknek. El-
fűzünk minden but, bánatot magunktól; s ha már ki-
merültünk, vagy meguntuk a zajt, elvonultunk a tábor
esendes zugába s merengünk az éjszaka esődjén, a
sápadt hold világnál, ábrándozunk a hont tájról s arról
a valaki másról, aki roltunk is talán szötte álmait,
mészze, ... mészze ...

A katona élet a természeti változások hatása
alatt áll. A szürke alkonyt a sápadtáró árnyéka mellett
érni meg, viharban átázni, napon száradni, van ebben
az életben valami érdekes, amit csak az tud megér-
teni, aki benne él.

Nincs az a zono, ami annyi érzést tudjon kiesalni
a sokszor bizony férdát Marsfiúk szivéből, mint a lo-
píhett táborban felcsendülő melóbus dal:

„Megülte egy legény nagát odakinn a várdán“ ..

Valóban hat hónap ide s tova nem kis idő, minden
percen várni a harci riadót s az csak tovább késik:
elszornit a lelkiünk tiltott gondolatja.

A békés leszereelésben soha nem is hittünk.

Legitimationskapszel, verbandtasche, oxidált és éles-
tett bajonettek, kardok, szürke ruha, mind oly ténye-
zők valának, hogy a szülőföld meglátásának reme-
nyét is kiirtották mindnyájunk szivéből.

Ilyen viszonyok között, esoda-e, ha feleltük jö-
vőnkét, polgári életünk reményeit s gondolatn katona-
nökkü vedeltünk át? Fene mond, jól éreztük magunk-
kat! Mit nekünk a Pod Velez és társai, már nem
izgatott a Humm erőd ágyuszója sem!

Mostár oly érdekes és benne oly sokan is va-
gyunk! Kávéházi lumpolás cigány zene járta nap-nap
után, s a maranesszerg hajtókás ezred tisztjeinek ked-
vét irigylte mindenki.

Ki kellett tegyük magunkért, a magyar nem-
zeti egyéniséget a mi erédünk képviselte.
Igy teltek a napok, ha és öröm között.

A kóhalomi bajtárs muzsikáját visszazírjuk ma is.

* * *

Jött a parancs július 9-én, de nem volaszin pe-
csét alatt, hanem egyszerű, mondhatni kriegsmüssige
kovertben. A zászlónál induljon a bojistei táborba!
Mostártól bucsuztat. Érdekeségeit feledjük el, ta-
karja be az erődvonalakkal parhuzamosan ránehéző
sötét felhő. Bojisteiben szebb élet volt, nem volt annyi
korszerűség, fájlalom a katonai monturba elemelve.
Deletán 4 órakor indultunk. Eltekintve attól, hogy
fusszdruck miatt, lakkepipőben és szakadó esőben kol-
lett a mintegy 50 kilométernyi utat megtennem, kede-
lyesen éreztük magunkat. Ha más nem, az is örven-
deztett a változásban, hogy megszabadulunk az 50
fokos perzselő hőségtől és a sziklától.

Július 10-én d. u. 4 órakor a Bojistei táborban
gefecshtübereit (harckészzen felszerelve) állottunk. Sza-
kadott az eső s ázott a legény!

„Táborot ltni!“ hangzik a parancs.

Most tessék sarkig átázva, kifáradva, hideg zi-
mankós éjszakában pihenni!

Nem is gondoltunk rá.

Első dolgunk volt, hogy az elmaradt reggelit
és ebédet valahogyan pótoljuk. Ilyenkor ott, ahol lehet
s csak azt eszik az ember, amit kap.

Nosza! nem halunk meg éhen, gondoltuk, s öten
tartalékosokul berontottunk az egyik cseh ezred tiszti
étkezőjének deszka burakkjába. Negyed óra múlva az
összes hideg étel készlet kifogyott; vörö-bort rá, a
mellett összeharaktunk az ott levő bajtársakkal, ok
is szép számmal voltak ám, reggel felé a ruha száraz
volt, mi pedig a dalmát eső áldozatává lettünk.

Bizony, nagyon dél fele éreztük csak igazán,
hogy nem cisztarna melencéből itunk.

Sárga recece ... Folyt. kov.

A városi urfiak atyámfiai között.

— Irt: PORTIK ANDOR. —

Már éppen beesteledett s a kacér holdvilág fel-
jönni készült, midőn két idegen utas érkezett falunkba.
E két utas két jó barátom volt: Béla és Sándor. —
Azzal a szándékkal jöttek, hogy megismerjék a szé-
kely hazát és annak ősi, kéteszü népét. Kár, hogy
akkor tájban az Isten igen tulságosan osztogatta ál-
dását az ő népének, miért is nem volt alkalom és
mód arra, hogy céljuk elérésében segítségökre legyek
Az atyafiak nem igen házasodtak, mert olyan esős
időben rosszak a kilátások a gazdaságban, takarni
nem igen lehet, aratóra nem igen lesz szükség. Mi-
nek tehát a menyecske? Hogy még azt is montlisa-
tes, bóti kenyérrel tartsa. Akkor inkább má ké-
sőbbre maradj a menyecske, s a menyecskevel a la-
kodalom. Tehát oda sem mehettünk ... — Ültünk
otthon.

veszik a malmbokból a hasznát, mint a szántóvető emberek a földhöz". Egy régebbi szabályzat szerint: „Valamely személyeknek két Curiaja és azokban economicus feladéj tartatnék, mindezekről tartozók bért adni a Parochusnak." E generali congregatione Ven. Vleri in Csiksomlyó die 1-b mens. aug. 1726. Emellett bizonyít az, hogy ha valakinek földje van egy községben és ha ő nem is lakik ott, a képét utána mégis kell fizetnie. Ez eléggé bizonyítja, hogy a kepe a föld járuléka — terhe lett.

Máshelyt a föld tehermentesítve, igazságos hogy a székelyföld is mentesítessék a kepe terhelőtől, amely kepeken rendszerével ma súlyosabban nyomja azt, mint nyomta a régi urbériség a magyar földet. A szász kepe is megváltatott az abszolút kormány részéről politikai jutalmazásul azon törvényesnek látszó ürügy alatt, mert dézsmának nevezetett, míg a székelyföldi egyházi adó nem volt dézsmának mondható mert több volt a dézsmánál és így maradtott a kepe elnevezés alatt, aminek nevezetett általában minden egyházi adó.

Igazságos tehát, hogy a székelyföldi kepe is megváltassék és pedig oly módon, mint ahogy annak idején a földtehermentesítés eszközeit. Ez annál igazságosabb, mert ehhez a földtehermentesítéséhez a székely is hozzájárul adójával amellyel, hogy őrajta a kepe mégis meghagyott. A székely ezen a címen eddig annyi adót fizetett, hogy az az országos adóból kiváltatva elegendő alapot szolgáltatna a kepe megváltására. De mivel ez az adó külön nem kezelte, az ma nincs meg és nem is állítható helyre, mert hiszen az évi adó mindig el kel az évi szükségletre: ezen székelyföldi kepe megváltási alapot az országos adóból lehetne létre hozni. Nem véljük, hogy ez nehezébe ütközne, vagy épen lehetetlennek találhatnák. Megmondjuk, hogy miért.

Igyekszünk az ügynek oly jogi alapot keresni, hogy annak törvényesítése lehető legyen. Hogy a szigorú bírálat szerint elegendő-e az általunk talált jogi alap? Afelőtt nem kellene vitakozni. Hivatkozhatunk azonban emellett oly szempontokra, ami képes bőven pótolni, ami esetleg a jogi alaptól hiányzik. És ez az, hogy itt székelyi mentési akcióról van szó.

Ha tehát nem lehetne beszélni a székelyföld tehermentesítéséről, hát történjék intézkedés magának a földön élő székely népnek tehermentesítéséről, vagy legalábbis teherkönnyítéséről, a kepe levévése által róla a magyar állam által. Nagy állami érdek, hogy az ország délkeleti sarkán ezen a talpalatnyi földön élni tudjon és megmaradjon az a maroknyi szentiszta magyar, amely régen mint katonai nemzet a határon őrt állott, ma pedig annyi munkás kezét és fejét ad az országnak.

El is ismeri ezt az ország, amikor a székely-

Hanem azért mégis maradt valami emlék az én barataim fejében az együtt töltött időből.

Azon kezdem, hogy estére a labura érkezvén, előszörben is lakásom iránt érdeklődtek. Mondja csak néni lelkem, (én nem bánom, lehet bácsi is) hol lakik P. A. a P. András fia? — kérdezősködtek jobbra balra, akitől lehetett. Az atyafiak takarékoskodván a szavakkal, miként a menyecskékel, a toronyra mutatott, mondván: „Ahajj ni!" Nem gondolták meg, hogy csak a napkeleti boltceket vezethette ilyen könnyen célhoz az a bizonyos napkeleti csillag. Az én kedves barátaim pedig már nem győztek elegendő beszánzkodni emiatt, hát lstenem, hol is lehet az „ahajj"? Utójára is megfogtak egy menyecskét. — Kiöntötték neki minden fájdalomukat, hogyhiát ok egy csürben is szivesen elhalnának, úgy kívánunk merülni. Az megszánva őket, nagy sopánkodások közt elvezette hoztam, ki éppen a csillagokat nézegettem, álmosan hunyorgatva, t. i. vártam: mikor jön fel már szerencse csillagom? De bizony az sehogysem akart feljönni, sőt inkább lejjebb hanyatlott. Nem kell mondanom, hogy nagy volt az örömem és készségem a vendégladásra.

Történt vala pedig, hogy telekükvén és már elis aluvánk, de ime megszólaltak a harangok és rémesen kongva, verték fel az éjszaka csendjét. A városi fiu persze nem érti, mi az a nagy idő elejébe való harangzás. Így az én szegény barátaim sem, kiket édes álmukból zavart fel az ijesztő harangkongás. Így hát rosszul kezdtek az egész kirándulást. A székely rögök már az első éjszakán nem hagyták nyugodni őket.

De aztán, hogy járt az egyik a következő reménytelen reggelen, midőn nagy felkendezve jelentette, hogy ő bizony kimegy az utcára, beszél a járókelőkkel, hadd lássa, milyen az igazi székely? Én bár figyelmeztettem őt arra, hogy jobb lesz, ha megvár, mert nem érti ennek a népek eszejárását, nem tudja hogyan kell vele banni, belőle góbéságokat kicsikarni, — ő még sem hallgatott rácm. Kiment... Köszönt illedelmesen az embereknek, s a barátságos székelyek meg is kérdezték őket, hogy ugyan-bizony hová való s, tanolmában jár-e, vaj mi? A patakos, sziklás utcákon át valahogy kivágódott a

mentési akció oly nagy áldozattal támogatja; de ez a támogatás mégis csak részleges, míg a kepe megváltás jótéreményében egyetemlegesen részesül mindenk. Nem hozhat olyan áldozatot a magyar állam a székelységért, amely felérne azzal, ha a kepe fizetése alul felszabadítaná.

Az elkeseredettség könnye áztatja csaknem kévétjének annak a gabonának, átok lapad alhoz, amit a székely nép főképe a mai nyomorúságos állapota közt papjainak képében ad. És epének nevezi a pap azt a képét, amelyet karhatalonnál könnytelen felhajtani hívőtől, akire emiatt semmi erkölcsi hatása sincs valóságos ében állván hívő és pap egymással. Az ügy komolysága nem engedi, hogy színes szavakkal fessük ezt az állapotot, de föltesse is, mert hiszen ez az elkeseredettség a dolog természetéből egészen érthető. Ez tarthatatlan állapot. A közérdek kívánja, hogy ezen segítve legyen. De másképen nem lehet segíteni, mintha a kepe eltörülteket és az egyházi személyzet ezért kárpóttalít. Erre a kárpótlásra pedig állapot létesíteni másképen nem lehet, mint országos hozzájárulással.

Azért bármi is lett légyen a székelyföldi kepe nem eredete, de mivel bizonyos, hogy az mint állandóan köteles szolgáltatás következményeiben jogi természetére nézve a dézsmával egyenlővé vált, igazságos, hogy azt is váltsa meg országos hozzájárulással az állam, mint megváltotta a dézsmát, amél igazságosabban mert a székely is hozzájárult és hozzájárul folytatatosan adójával a dézsmaváltásához.

Mivel ez az ügy már régóta tárgyalás alatt áll, ami izgalomban tartja az egész közönséget, papokat és híveket egyformán és nagyban rongja a kepezési kedvet, annak megoldása a veszedelem növekedése nélkül tovább függőben nem tartható, az multhatatlanul és okvetlenül elintézendő.

Felgagásunk szerint mindenekelőtt ki lenne mondandó, hogy a székelyföldi kepe országos hozzájárulással megváltandó. Annak alapján nyomban intézkedés lenne teendő az összeírás iránt a felkészi kongru összeírásának mintája szerint és annak értékét a legközelebbi öt év átlaga szerint meg kellene állapítani. Az összeírás minden egyes egyházközség részére külön eszközlendő és pedig minden vallású egyházközség részére, mert a kepe az egész székelyföld részére megváltandó; sőt a szoros értelemben vett székelyföldön kívül is azokon a helyeken, amelyek más vármegyékhez tartoznak ugyan, de kétségkívül képeznek. Összeírandó tehát a kepe és megváltandó Háromszékvármegyében Csikvármegyében, Udvarhelyvármegyében, Kisküküllővármegyében, Marostordavármegyében és Torda-aranyosvármegyében, ahol nincs dézsmakárpótlás. A kepe azonban a párberrel nem tévesztendő össze, mert a párber más természetű, mint a kepe; a székelyföldön párber nem volt; a

templomig, hol nem kevésbé hatotta meg a székely vallásossága, majd a temetőbe ment, hol csinos épületeket pillantott meg. Persze nem is gondolta, hogy ilyen havasi falu temetőjében, hol a báróknak, grófoknak még nyoma sincs, kripták is lehetnek. — Azért hát angol higgadtsággal fordult kérdezőleg az öreg székelyhez, ki éppen a sarjait kaszálta nagy beszánzkodások közepette. „Mondja nekem bácsi, mitől épületek ezek?"

„Nem vag az ondok, medvebelű, hogy a sűj egye meg, pedig úgy kiferentem, hogy a Sándor Están szakállát es levágná". Felelt az öreg kaszájára pislantgatva.

Béla barátom is nagyot nézett erre a feleletre, de gondolván, hogy az „épület" szó értelme talán ismeretlen e vidéken, még egyszer megkérdezte az atyafit, hogy hát bácsi, mitől hazak ezek itt, ni?

Az öreg azonban ismét csak félrebeszélte. „Már az igaz, hogy elég az csöböl, őh, hogy is nem téríti fel ő szemi Fessége ezt az időt?" — felelt, szemére vágva csárdás kis kalapját.

A barátomnak sem kellett több, sarkon fordult s teli a keserű pohárral, egyenesen hazavagott. Még csak furcsa emberek ezek a székelyek, már ezt nem hittem volna róluk — panaszkodott nekem.

Persze nagyot nevettem, s mindjárt igyekeztem is e kedvezőtlen képeket fejéből eloszlatni. Mindekenélőtt felvilágosítottam, hogy az öreg, mivel a temetőben beszélt, s ki ott kaszálni szokott, olyan süket, mint a fekete föld. Tehát azért nem felelt kérdéseire. Mégis csak nagy szerencsétlenség, hogy valaki, aki megakarja ismerni a székelyt, hát legelőször is egy sükettel álljon szóba. Aztán figyelmeztettem őket, hogyha uton lesznek, ne a székelytől kérdezzék, hogy pl. messze van-e még Borszék, mert bizony arra is csak azt fogja mondani: „Ahajj ni!" Az pedig még jó félnapi járásiyra van. Viszont, ha azt mondja: „Jajj lelkem messze van az, még napszentülésre sem ér oda", — hát bizony meglehet, hogy csak másfél órányira van. Mindezekről eltekintve — azonban a székely nagyon barátságos, jövedvű nép, szereti a társaságot s az idegent is addig, míg karát nem valja. Úgy bizony!

párber megváltása külön eljárás tárgyat képezte, habár helyénvalónak tartjuk a párber megváltását is, de ami ezen kérdésünkben arról nincs szó, minket az közvetlenül nem érdekel. Össeírandó minden kepe, ami kepe, akár természetben, akár pénzben adassék az és pedig az összes egyházi személyzet, tehát nemcsak a pape, hanem a kántoré is. Az összeírás kiterjesztendő azokra a községekre is, ahol a kepe helyi forrásokból már megváltatott — illetve átváltoztatott, amely alapok a kepe országos alaptól való megváltása esetén visszamaradnak az illető tulajdonos községeknek közlékora.

Mivel az összeírás nagy munka és sok időbe kerül, eziránt a rendelkezés minél hamarabb meg lenne teendő.

A kepe megváltása felgagásunk szerint úgy történik, hogy az összeírásokról megállapított összegeket, mint évi jövedelmeknek a megfelelő kamattal alapján kiszámítatik a tőkére, arról állami kötelevény adatik, ami az illető egyházközség nevére köt menyeztetik és pedig külön a pap és külön a kántor részére, a kamat pedig az állami pénztárból utalványoztatik. Ezen kötvények nem fogának konverzió alá esni, hogy ne álljon be kamatpadásból jövedelmi csökkenés.

Jöhét idő, amikor a fermények ára nagyon felmegy, a pénz értéke pedig alább száll. Ha ez az állapot tartós, vagy éppen állandó lesz, ez esetben az ügy revízió alá lesz vevendő, hogy az egyházi személyzet kárpóttalítot legyen. Nagyon jó lenne, ha már most módot lehetne találni arra, hogy erre a revízióra ne legyen szükség.

Ha a kepe megváltása a dézsmaváltásig mintájára történik, ez esetben az ügynek visszaható ereje lenne egész a földtehermentesítési törvény életbelépéséig és így a községeket az eltelt időre kárpótlás illetné meg, ami a községviszályval küzdők községeken igen jól fogna, egyházi és iskolai célokra igen jól lenne felhasználható. De ismerve az állam súlyos pénzügyi helyzetét, hálából nem fogának ragaszkodni ezen a multra visszamenő kárpótláshoz, ha a kepe megváltása el is határozatának.

A kepe megváltásához szükséges összeg országos adóból hozatnék össze, ami az évi adót bizonyos százalékkal emelni fogná, ennnyivel a földtehermentesítési adó évenként emelkednék. Ez az adó is az országos pénztárba — az állami kincstárba folytana s onnan a kir. adóhivataltok útján a szokásos módon utalványoztatnék. Természetesen azonban, hogy az ügy kezelése és lebonyolítása aszerint történjék, a hogy az állami ügykezelés szempontjából a legcélszerűbb.

Ezeknek a toadása után, mint a székelységnek ezen ügyben képviselői, teljes tisztelettel és bizalommal kérjük Nagyméltóságodat, hogy a székely kepe megváltása iránt a törvényhozásnak minél hamarabb előterjesztést tenni s ehhez a megfelelő előkészítéssel rendelkezéseket megteenni méltóztatssék.

Tudomásunk van arról, hogy az erdélyi román k. status ezen ügyben többször kérelmezett, ismerjük ezen kérelmek tartalmát és kijelentjük, hogy a mi ezen kérelmünk mindenképpen egyezik az erdélyi román k. status eddigi felterjesztett kérelmeivel.

HETI KIS TÜKÖR.

A pinka-párt. Ezzel az új veretű szövél tiszteleg meg egyik újságíró a nemzeti munka jelenlegi dicső pártját abból az alkalomból, hogy egy frissen kipattantott botrányval tetőzi meg a nyilvánosság előtt eddigi magasztos ténykedéseinek sorozatát ez a többségnek nevezett parlamenti szövetség. S ki vonja most már kétségbe, hogy ez az uralom nem gyarapítja nemzeti erőinket, amikor ime szótárunkat is egyre furesébban hangzó jellegzetes szavakkal gazdagítja? Csakhogy ez az újabb kiszólás is nem világító be jésző fényvel abba a mélységbe, ahonnan ez a többség összeverődött.

Arról van szó, hogy Lukács László még miniszterelnöksége idejében a már ismert eredetű összegeken kívül még másfél millió koronát szerzett a rendelkezési alapnak és hogy ezt az összeget a Margitszigeten felállítandó jótékonykultúrális alapszabályainak engedélyezése reményében adta egy részvénytársaság, a mely ezt az összeget most visszaköveteli, mert gróf Tisza István nem hajlandó elődjének obligóját beváltani.

Ezzel a frisebb botrányval vannak tele az újságok mostanában s hasabokot írnak róla a külföldi nagy lapok is, nyilván nem kisebb dicsőségünkre, mint annak idején, amikor a Dészpör aktáit szellőztették. S ki tudja, mikor lesz vége az újabb felfedezéseknek?

S az ilyen eszközökkel összetoborzott uralmi párt nevezi magát még mindig a többség közpönyege alatt a nemzeti akarat letéteményesének? Hiába! Akié a hatalom, azé az igazság! Szerencsére azonban semmiféle hatalom se tart örökké s emiatt az igazságok is változnak.

Széljegyzetek.*)

Fiumában robban a bomba, — Szépvízen repül a kő. Ne méltóztassanak mosolyogni, ez a két mondat így passzol egymás mellé! A fiemei kormányzósági irattár ablakában az elmult lieg életén robbant fel s ugyancsak az elmult lieg életén estéjen a szépvízi szolgabírórsági hivatal egyik emeleti ablakán beropított egy kődarab s az asztalnál számoló községi pénztárnokot halántékán találva, csaknem elszóllította oda, ahol tudvalevőleg „nem fáj semmi”.

Nem kell túl differenciálni ayt ahoz, hogy e két merénylő indító motívumának azonosságát belássa az ember. A huszadik század technikáját segítségül hívó és Nobel mester találmányával, a dinamittal — operáló fiemei „kulturizember” és az ösemberi eszközökkel harcoló szépvízi merénylő azonos cél érdekében gyújtotta meg a gyújtószinort, illetőleg lendítette el a követ. A cél az ijesztés, a megfélemlítés, a terror. A fiemei merénylő tetteiben azonban legalább van logika (ő az ijesztésen kívül iratokat is megakart semmisíteni s ez a szándéka részben sikerült is. A szépvízi merénylő tette azonban hasonlít ama gyermekekhez, aki a követ, melyben meztelen lábát megütötte, — mérgeiben megrija. A riport feljessége kedvéért még csak annyit jegyzünk meg, hogy ama bizonyos kődobással a szobában a mult évek községi számadásait felhívizsgáló bizottság dolgozott és hogy a követ erős férfiarok lendíthette el, mert az egyetlen kerek lyukat átve az ablaktáblán, oly erővel ütötte halántékán a községi pénztárnost, hogy az rögtön eszméletét veszítette.

Ötletszerűleg két naiv dolog bukkan fel emlékeztünkben. Az egyik a csapongó fantáziájú, de logikátlan gyermeki gondolkodásra vet fényt, amikor a kis gyerek azt kérdi ahet atyjától: „Édes atyam, ha én emlegek oda, ahol a físa eréd, s a kalapomba mezem a vizet, — ugye akkor a Tíza kiapad?” A másik pedig a magyar paraszt ezeréves bölcsességéből sarjadott ki, közmondás és szó a következőképen: „Az igazságot a tyúk is kikaparja...”
Tessék választani merénylő ur!

Gyilkosság, öngyilkosság, családirtás — ad in finitum. Csak egy het bűnügyi krónikáját kísérje figyelemmel az újságolvasó ember s azt képzeli, hogy nem napilapot, hanem a „der neu Pital” egy borzalmas érdekes kötetét olvassa. Feltékenység, anyagi zavarok, életunság s ehhez hasonló okok idézik elő a sok vérontást a lapok szerint, de ha nem elég-szünk meg az újságok íráisaival, hanem próbálunk a dolgok melyere nézni, ijesztő perspektíva tarul elénk.

A huszadik század életét éljük, fejünk fölött kattog a négytémű repülőgépmotor, oldalunk mellett vadul rohamak el a gőz, villámosság, benzinhajtotta járművek. Siet mindenki. Érejenek, idegeink teljes meglenyítésével dolgozik, lut az egyedül boldogító, az egyedül üdvözítő pénz után. Igények, melyek ötven évvel ezelőt az aristocrácia kiváltságai voltak, ma az ugynevezett középosztály ismertető tulajdonságai. Sietünk élni, örült iramban haladunk gyilkosn ördöki finisht futunk s aki nem bírja a tempót, aki kidől, azon keresztüllevve, vagy keresztül se lépve, hanem egyenesen rataposva futunk tovább. Eletek, családok, existenciák, idegrendszernek mennek tönkre ebben az iramban, nem látjuk meg, nem vesszük észre. Csak, ha egy revolver csattanás kialtja fulunkba a Mementőt, — akkor állunk meg egy pillanatra, csak ha egy hirtelen megbombolt agyu ember kessel, fejszével, borotvával meszarolja, darabolja felesleg, gyermekeit, akkor tágul ki a szemünk az ijedségtől egy másodpercig, aztán megint rohamunk a pénz, és a pénzért megszereshető izalmak, élvezetek után, — míg ránk is elkerül a sor...

Gyáros árepuhte a földközi tengert. Icaros me seje új szövegezt kapott. Most már nem suttja le Phoebus a vakmerőt, ki a kék levegőgöbe mereszke-dik, meghalt a nagy Pan s vele halt a titokzatos Olympus birodalma. S az ő uralmukat avette egy új istenség: a Technika. Szűdeltés eredmények s meg szűdeltetés kiállítások. A gépek napról napra nagyobb teljesítményekre képesek napról napra bizto-sabbak. Gepek, eredmények, tények mellett, melyek a közelmúltban a fizikai ter és időbeli lehetet-lenségek birodalmába tartoztak, ma már közönösen megyünk el. Minél hihetetlenebb valami, annál ha-marabb térünk napirendre fölötte. A technika által nyújtott lehetőségek, kiállítások határa a végtelenségig kitöleődött. Az emberi elme orgiákat ül az Alkotás, a Teremtés munkájával, csak az emberi test maradt a régi. Plato kéltábu tollatlan állata ma senki kö-lömb, mint ötezer évvel ezelőt, sőt annak a néhány évez-rednek, mely a kultúrának kialakulása óta kesergelt

az emberiség fölött, annak a néhány évezrednek minden kiáltését magával hozza a mai ember, a mai tulenyésztődött kultürember.

Ötven év óta ötszáz év haladását járta meg mertföldet lépő eszímával az orvosi tudomány. Ré-meknek, melyek előtt nem is olyan rég megviradt szemekkel huányzkodott meg koldus és kiraly, ma a szemébe kacagunk. Ismerünk olyan bacteriumot, melynek kiterjedése a milliméter ötöred-részt nem haladja meg, laboratoriumok melyén új és új fele-dezések történnek s az egyes ember ma könnyebben, jobban pusztul, mint nagyapánk korában. Haladunk, haladunk egészen addig, míg a harminc éves ember már aggastyán lesz. Haladunk, egész a falanszter rendszerig, vagy tán azontul is, — a Madách esz-kimójáig... —rassy.

Egyesületi ügyek.

A Dal-és Zeneegylet választmánya I. hó 11-én dr. Ujlalusi Jenő elnököte mellett ülést tartott.

A I. évi május 17-iki ülés jegyzőkönyvének fel-olvasása és hitelesítése után, Kovács Jenő egyesületi titkár tette meg a terjedelmes jelentést. Behatóan foglalkozott a brassói jubileumi ünnepesekkel s je-lentéseinek ide vonatkozó részét így összegezte:

„Ebből a kirándulásból szép és értékes tanul-ságokat szűrhetünk le... Mindenekfelett megtanultuk munkánkat *becsülni*, hivatásunkat *átérezni*. Láthattuk, hogy a magyar dalnak masuk több becsé van, mint Csikszereében sokak előtt: láttuk, hogy énekelni nem csak szép, de hazafias kötelesség! Megtanultuk a brassói ünnepeknek *egymást* becsülni és a közös munka jegyében azzal a szeretettel övezni, mely az *összetartás* szép és nemes gondolatát *önti szívéinkbe*. Tanultunk a brassói ünnepekben is... Láttuk és hal-lottuk — amit egyebként addig is tudtunk, hogy az igazi ének nem kiabálás, lármaadás és ordítózasból áll, hanem elsősorban *figyelmeztetés és önjegyelmeztetés*!... És még szólnunk egyet, — számi azokat a szerencsét-leneket, akik a dalt, mint e nemzet érzésvilágának leghitebb kifejezést, nem értékelik, nem becsülik, — akik a dalosegyesületek misszióját elég elmaradottak letekintyelnéi...! Láttuk végül I. Választmány, hogy a dal jerseyében a különböző társadalmi árnyalatok nagy szerényen összeolvadhatnak, sőt összeleírhatnak, mert Brassóban a legelőkelőbb állások betöltői együtt énekeltek az iparosokkal és kereskedőkkel. Valamed-dig nálunk is ez nem történik, addig igazan egysé-ges magyar társadalmi életről Csikszereében sem beszélhetünk, még csak nem is álmodhatunk. Hata-rozotlan állíthatjuk, hogy az igazi magyar demokra-tikus átalakulás felé a dalban visz az ut.”

A jelentés a br. Eötvös emlékestről így számol be: „Alig pihentük ki a brassói ut taradalmait, június 14-ike ismét podiumra szólított. Ekkorra hirdették az Eötvös-emlékestét...”

Csak ismétlésre bocsátkozom, mikor megem-litem, hogy az egyesület vezetősége ezuttal is mindent elkövetett, hogy az est br. Eötvös emlékéhez méltó legyen s a közönség legkényesebb igényeit is kielégítse. Ugy a dalarda, mint a zenekar alapos készült-séggel ment az estének s dacára, hogy a másor há-rosm pontját olyanok töltöttek be, kiknek lelépése-hez a legszebb reményeket ízhettük, és dacára a helyarak teljes mérsékesének, közönségünk magatart-sán, hazafas vállalkozásunk hajóterest szenvedett. Furcsán hangzik, de sajnos igaz, hogy városunk ko-zönsége az esteről tüntetően távolmaradt. Ez volt a jutalom Csikszereada közönsége részéről azért, hogy egyesületünk társadságot és költséget nem kímelve, Brassóban méltóképen képviselte Csikszereadát. Erről az eljárásról I. választmány bármily higgadt legyen valaki, bármily elnező és túrelmes akar lenni valaki, temperamentuma ma 4 hónap múlva is a megdöbbé-nes és méltó felláborodás szavaiban kell, hogy kitör-jön... Értem azt I. választmány, hogy álmias ké-pzelgő és gögös közönségünk, — tisztelet a kivétel-nek, — bünbösen közömbös ezzel a halottalról „le-sírt” egyesülettel szemben, de azt csak a hirtartatlan nemtoródómság, hogy ne mondjam, a megcsontosod-tott társadalmi elvakulás akarhatja, hogy egy br. Eöt-vös emlékre rendezett hazafias esten a színházterem az ürességtől kongjon!

Szükségesen tartottam ezeket az állapotokat méltóképpen szóvá tenni, hadd lassak az utódok, hogy miket kellett enek az egyesületnek elűrnie és elszenvédenie.

Egyebként az esién Zsögön Zoltán rendkívül nagyhatással szavall. Kádár Ferenc főgimn. tanár pedig magas róptú szép beszédében méltatta a nagy Eötvös érdemét. „A megtagyott gyermek” című örök-szép költeményét Bezce Gyurika mondta el, de ter-mészetesen az a nemzedék is távolmaradt, melynek épülésére a kis fiut szerepeltették.”

A titkári jelentéshe: Zsögön Zoltán szólt és indítványozta hogy az teljes egészben a lapokban

tetessék közzé. Kovács Jenő ezt arra való tekintettel, hogy a brassói kirándulást a CsiKI Hírlap már hozta és méltatta, mellőzni lérté, de a vállaltmány Zsögön indítványát azzal a módosítással fogadja el, hogy a je-lentés kivonatossan közöltessek le.

Ezután a pénztáros, gazda és karnagy jelentése következt. A pénztári jelentés az egyesület anyagi viszonyait siralmasnak tünteti fel, mert sok a lagdíj hátrálék s a I. évben az együletnek jövedelme nem volt. A bajon a választmány egy színelvadásással kap-csolatos estély rendezéssel akar segíteni. Ennek az előkészítésével azonnal meg is bízta id. Darvas Béla kipróbált régi műkedvelőinket.

Hosszabb vita fejlődött ki a gazda jelentése so-rán. Igen nagy nehézségeket okoz a hangszerek el-helyezéseinek kérdése és a felügyelet. Végre a vá-lasztmány úgy határozott, hogy a zongorát a legfőbb igérőnek, felelőség mellett bérbeadja, a harmo-niumot kiadja a karnagnak, a löbbi hangszeret pedig bevonja és zár alatt órázi.

Az ülés további tárgyát a folyó hó 19-ére össze-hívott közgyűlés előkészítése képezte. A zászló be-szerzését, az Orsz. dalos-szövetségbe való belépést elhalasztotta a választmány s városi képviselőjelöltekül Orbán Mihály karnagyot és Kajsa Józsefet ajánlja a közgyűlésnek.

Végül a választmány új tagokul felvette: Amb-russ Dénes m. kir. adóhivatali főtiszt, Rigó István r. énekvezér, David Sándor napidíjást, Ivanyi Antal fő-gimn. tanárt és Solymossy Károly kereskedőt.

Új képviselőtestületi tagok választása.

A városi képviselőtestület választott tagjai fele-részenek megbízatása I. év végével lejár s így azok helyett új I. hat képviselőt kell választani. A polgár-mester e tárgyban következők testületkhez:

- I. Az Uri kaszinó tek. Elnökségének,
- II. A kereskedői kor tek. Elnökségének,
- III. Az ipartestület tek. Elnökségének,
- IV. A közbirakosság tek. Elnökségének,
- V. A túzóltó egyesület tek. parancsnokságának,
- VI. A Dal- és Zeneegylet tek. Elnökségének, az alábbi átiratot intézte:

Csikszereada város választott képviselőtestü-leti tagjai telerészenek megbízatása I. év végével lejárván arra kérem a t. Cimet, sziveskedjék lehetőleg 15 napon belül hozzam bejelenteni, hogy a zete-tése alatt álló egyesület tagjai sorából ki volna az a két egyen, kinek képviselőtestületi taggá való választ-asát óhajtaná?

Ezt tudomásomra hozni azért kérem, mert *szere-tenem, ha a városi képviselőtestületben a helybeli társadalom minden irányban képviselve lenne, mert csak akkor képezheti a városi képviselőtestület a vá-ros közönségének igazi képviselőit.*

Szíves értesítést ismételtlen kéri.

Csikszereada, 1913. évi október 10.

Tisztelettel:

Dr. Ujlalusi Jenő,
polgármester.

Sajnos, a megkeresett szervezetektől meg egy átirat se érkezett vissza s így nem lehet tudni az illető testületek szándékát.

A polgármester átirata azonban egész természetesen olyan tendenciájú, hogy annak helyes keresztül-vitele az igazság és méltányosság érvényesülésével egyenlő. Nem vagunk tehát senki tervének se örbe, sőt egyenesen kozhangulatot fejezünk ki, ha magunk is hangszulyozzuk, mily fontos, ha a város ügyei ren-dező és vezető testület lehetőleg sok rétű, minden irányú társadalmi osztályt magában foglalja. És nem tudjuk eléggé helyeselni a polgármesternek e szem-pontból is kifogastalanul szerkesztett felhívását. S amikor azt tesszük, nem mulasztathjuk el felemle-tést egy olyan jelenségnek, amelynek méltó mérle-gelését és értékelését még ilyen kérdések körül nem láttuk.

Csikszereada város társadalma a főgimnázium be-költözésével a tanári testületben olyan erőgyarapodást nyert, amely akár anyagi, akár szellemi oldalról tekintünk is, emelést szolgálja annak a társadalom-nak: különösen akkor, ha egy olyan nagyszámu tes-tületről van szó, aminek a tanulók túlnépessege miatt a tanári testület mostani létszáma Nem akar ez csop-pert se förtedezés lenni. Jól tudja azt s vallja is min-denki, aminek beszámítható értékelő szempontjai vannak.

Mindamellelt időszerűnek tartjuk e tényít föl-említeni épen a lenti kérdés előirántásával kapcsolat-ban. Hisszük ugyanis, hogy a közügynek teszünk vele szolgálatot, amikor odaékelünk jelen soraink-kal: az igazság, a jog, a méltányosság jegyében fog eljárni a választó polgárság, ha e tény természetis következményeként annak a husz tagu testületnek is helyet biztosít a képviselőtestület sorában. A főgim-názium igazgatója olyan egység, akit a csikszere-dai közönségnek nem kell bemutatnunk. S amikor ott szeretünk őt látni annak a városnak a tanácsadói között, amelynek legjelentesebb kulturintézményét irányítja, azt hisszük, nem vetünk akkor egyenes be-szűdünkkel semmi nemű törvény ellen, de még a je-lenlegi képviselőtestület se veszti tőlünk rossz néven, ha magunkéva tesszük azt az óhajtatást, ami — tud-juk — az övé is.

*) Ezek az Igen mélyre látó sorok mult számunkból postai zavarok miatt kimaradtak. S bár aktualitásuk emiatt egy kicsit szened, mégis hozzuk, mert más érték is van bennük. Szerk.

HIREK

— **Bírósági kinevezés.** A király dr. Muzsnay József csikszereadi törvényszéki albiró, jelenlegi alkalmazása helyén törvényszéki bírót kinevezte.

— **Az erdőgondnokságok köréből.** A földművelésügyi miniszter Máté Ambrus erdőtanácsost a szépvízi járási erdőgondnokság vezetésétől felmentette s további szolgálataira az állami erdőhivatal központi szolgálatahoz osztotta be. Sztlankó Zollán segéderdőmérnököt megbízta a szépvízi járási erdőgondnokság vezetésével. Králl János segéderdőmérnököt Gyergyószentmiklósról áthelyezte Csikszeredába az állami erdőhivatal központi szolgálatahoz, végül Vető Gyula segéderdőmérnököt Csikszeredába Gyergyószentmiklósról áthelyezte az erdőgondnokságokhoz.

— **Cine mintye.** Maroshévízen a napokban a termelői részvénytársaságnál munkára jelentkezett Stoján Demeter. Mikor megmondták, hogy nincs munka, Stoján nem tárgyalt s követelte, hogy alkalmazzák, mert nincs pénze és dolgozni akar. Végre is el kellett távolítani. Erre Stoján boszút esküdött s alkonyatkor az iparvasut sáncit telerakta mázsás kövekkel. Mikor az iparvasut az eltorlaszolt helyhez közeledett, az alkalmazottak látták ugyan a veszélyt, de a rendkívül meredek pályán nem tudták megállítani a vonatot, sőt a pálya melletti szakadékok miatt ki sem ugorhattak. A vasut a kövek miatt ki is siklott s mindhárom alkalmazott halálosan megsebesült Stoján két napi hajszá után elfogták.

— **A városzház előtti tér rendezése.** F. hó 11-én d. e. tartott közgyűlést a város képviselőtestülete elfogadta a tanács készítette azon tervet, melynek befűlanta a elénk képet tar elénk annak a térnek rendezését, mely a maga csupasz formátlanságával ma epességgel nem valami kellemes benyomása. A polgármesteri irodában alkalmunk volt látni e tervet, mely szerint a városzházával szemben egy 14 méter szélességű vásártér fog körülbüli 100 méter hosszúságban hátrányulni szegélyezve két oldalt 10 méter szélességű utvonalal, — amelyek szélére alkalmas járda van terbe véve. A hátsó utvonal mellett egymással párhuzamosan hat telek van kihasítva, melyek mint városi birtok jelentős értéket képviselnek. Ha a város ezeket értékesíti, annyi lejön belőlük, hogy a most vásárolt ingatlanok vételár megterül. A templom a hátsó részen a városzházával szembe fog kerülni. Értésülésünk szerint a terv egy év alatt végre lesz hajtv. Előre is örülnék neki s gratulálunk a polgármesternek.

— **A gavallér vásárló.** Hétfőn délután egyik kereskedőnkhez beállított egy gyumas kislányt ember, aki szokatlan gyorsasággal akart úri maszkba bújni s félmó költözéssel vásárolt, hozzá még egy új murrát is telet neki. De közben neszet veték a rendőrök s mire hogy nem akarta magán igazolni, be kellett volna kísérniük. Az ipse azonban keréket oldott egy kilánczát pillanatban, amire a rendőrök is utána iramodtak. Hibát volt a megajl, lövők kiabáltak, amíg a kezefejét nem érte egy golyó, nem állt meg. Most már hibát volt revolver a kezében, meg kellett adnia magát s a kapitányságon kísült róla, hogy Vinereán a vasúti gyári munkás, lugyedi (Hunyad megye) község illetőségű, ki az úri Czelli féle „Erdélyi Fakereskedelmi Társaság” alkalmazottja. Szombaton Zelman gyári mérnököt a munkások kifűzetendő breben 1170 koronát vett át, melyet a nyomozat adatai szerint elcsikkasztott Sehetel beszűlítették a csikszereadi köz-körházba, hol felépítése több hetet vesz igénybe. — Kovács János ronkolapintnyű töltött revolverét és 1000 korona megmaradt penzt elkobozta és a nyomozást befejezve, az iratokkal a kir. ügyészséghez áttette.

— **Halálozás.** Öv. úr. Hajnóld Jánosné szül. Orbán Mária folyó hó 17-én 98 éves korában véglegyesül következében meghalt. Az elhunytan Hajnóld Ignác városi főszámvéző özvegyanyját gyászolja.

— **Közgyűlés.** A Dal- és Zenegyűjtés holnap (vasárnap) délután 3 órákor a városzház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

— **A „Dal- és Zenegyűjtés” zászloja.** A Dal- és Zenegyűjtés utolsó választmányi ülésén elhatározták, hogy zászlót fog magának szervezni, annak adandó alkalmazott külsőleg és méltó kifejezője legyen annak, hogy komoly törekvésű szervezet „bontogalja szárnyait” alatta a dal igének varázslatos erejében bizva. A választmány e célra gyűjtőfelkés kiadását hozta javaslatba, hogy a közönség felkes részvételével készüljön el az egyesület rég ohajtott színboloma. Lapunk szerkesztője ivén idáig a zászlólapra a következő nemeszülő adakozók olvashatók: Szvoboda Miklós (2 K), Mátrai Ignác (1 K) Dóczy János (2 K), Veress Árpád (2 K), Imre Árpád (1 K), Kassay Lajos (2 K), Pototzky Andor (2 K), Márkosz Endre (1 K), Lányi Nándor (1 K), Barabás Béla (1 K), Csizser Imre (1 K), Pototzky Pál (2 K), Vákár Lajos (2 K), Merza Rézsó (2 K), Fejér Sándor (2 K).

— **A Kolozsvári Szent Imre Egyesület** zászlószentelési ünnepségeinek most küldték szűjel programját, az megkövölt egy csinos kis fizet alakjában, amely maga is elarúlja, mily nagyfontosságú ez az újabb meglőbegtatása annak a régi, ígva magyar szöveti zászlónak. Az ünnepségek f. óv október hó 18—19-én, lesznek. Tehát ép ma és holnap. Ez ünnepségek legmagasabb védnöke: Károly Ferencz József főherceg. Ő cs. és kir. Fennégek. Képvivői: Bobenburgi Kurg János báró, alabornagy, kolozsvári hadosztály parancsnok. Zászlónya: Öv. Mailáth Györgyne. Helyettese:

Id. Baró Weeselenyi Miklósé. Fővédnöke: Gróf Mailáth Gusztáv Károly, v. b. t. e., erdélyi püspök a Kolozsvári Szent Imre Egyesület fővédnöke. A védnökök között is a legelőkelőbb nevet találjuk.

— **Értekezlet a Gyergyószentmiklósi Múzeum és Könyvtár Egyesület ügyében.** Gyergyószentmiklósban a napokban erős mozgalom indult meg, amelynek céljait a Csikvári egyesület ismerte, s mely rövidesen egy kulturális egyesület höz létre. Ennek tárgyában lesz értekezlet... F. hó 15-én, szerdán d. u. 5 órákor a latin szertartású plebiánián. Az értekezlet mindenki megjelenhet, aki az alapítandó múzeum és könyvtár ügye iránt érdeklődik.

— **Mozlélodás a tanulóifjúság részére.** Értesülésünk szerint a Mozi igazgatósága a „Pompei végnapjai” egyik délután — mikor majd e hirdett darab sorra kerül — a tanulóifjúságnak is be szándékozik mutatni. Nagyon tudjuk helyeselni e tervt s magunk is kérjük az igazgatóságot, hogy azt valósítsa meg, de egyben azt is reméljük, hogy tekintettel a nagyközönség általános és állandó érdeklődésére, lehető minimalis belépő mellett árvendeztetni meg majd a tanulókat a Bulwer regényéből jól ismert képek megemlégtésével.

— **Továbbképző tanfolyam.** A tartalékos tisztiek és tisztihelyettesek részére a fél folyamán továbbképző tanfolyamokat rendeznek, amelyekre az illetékes tartalékosok meghívókat kaptak. Még jó, hogy nem teszik kötelezővé, csak ajánlják ezt a kiváló új iskolát.

— **A lipcei csata 100 éves évfordulójának ünneplése.** A lipcei csata 100 éves évfordulója alkalmasból ma a helybeli plebiánia templomban ünnepes istentisztelet volt, amelyre a helybeli honvédeparancsnokság meghívta az illetékes testáleteket is s azon a zászlóalj ünnepesen résztvett.

— **Új temető és krematórium.** Érdekes határozatot hoztak pár napja Brassóban. A polgármester az új temető ügyében előértekezletet hívott össze, a mely abból állapodott meg, hogy a város csak egy új köztemetőt létesít, de ezzel kapcsolatban megkeresi Brassó vármegye törvényhatóságát, forduljon előterjesztéssel a kormányhoz a lakulati halottkiszállítás behozatala ügyében. Ha ez bekövetkezik, akkor talán Brassóban építik fel a legelső magyarországi krematóriumot.

— **Halálra ítélték a gyulaféhvári gyilkost.** Hat napon át tartó igazalmas tárgyalás után múlt szombaton éjjel mondott ítéletet a gyulaféhvári törvényszék esküdttörősa Rosor György bűnügyében, a ki apját és anyját meggyilkolta. A törvényszék kétréndbeli gyilkosság bűntételben mondta ki bűnösnek Rosort és ezért kétél általi halálra ítélte. Purkár Györgyöt, büntársát egyrendbeli gyilkosság elkövetéséért hat évi fegyházra ítélte.

— **A debreceni egyetem alapkövetétele.** A debreceni egyetem alapkövetétele országos ünnepély keretében tervezi Debrecen városát. Az ünnepély október 31-én lesz, a reformáció évfordulóján, a mivel szinte azt dokumentálja a város, hogy az egyetem az ősi református főiskolából lett. Az ünnepély országos jelentőségű esemény lesz, mert ott lesznek a kormány képviselői, a szomszédos törvényhatóságok, azonkívül mindazon kultúrtevényzők, melyek a debreceni egyetem létrehozásánál közreműködtek.

— **Titokzatos bűntény.** Vasárnap reggel Csicso község közepében, az állami ut árkában holtan találtak meg Tamás Lázár madfalvi lakost. Halántékán két tángoló seb volt, mely fejcsapástól vagy botütéstől eredt. A hatalmas sebek azonnali halált okozhattak. Bizonyos, hogy Tamás Lázár bűntény áldozata lett, a bevezetett nyomozás eddig azonban biztos nyomot nem talált. A vizsgálat folyik.

— **A státus közgyűlését** Gróf Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspök november 20-ára hívta össze Kolozsvárra. A meghívókat már szűkülődtek.

— **Kézdivásárhely nagyközösg.** Néhány héttel ezelőtt jeleztük, hogy Kézdivásárhelyt a törvényszék áthelyezése miatt mozgalom indult meg arra nézve, hogy a város nagyközösgge alakítsa át a mozgalomnak bekövetkezett az előre látható eredménye, mennyiben a nagyközösgge való átalakulást sürgette s Kézdivásárhely összes egyenes állami adójának több mint felereszt fizető 142 polgár aláírásával a város képviselőtestületéhez indítványt nyújtottak be.

— **Bezárt kollégium.** A kolozsvári ref. kollégiumot a kolároveszély elkerülése végett bezárták s a tanulókat hazaküldték.

— **Ujdonság!** Kitűnő edes zamatos „Bormust” kapható öv. Karda Lajosné, Csikszereada Mikó-utca 8. sz. alatti bormérésében.

TARKASÁGOK.

Két jármű ohajtás.

— Városi apróságok. —

Azért adjuk neki ezt az alcímet, mert tényleg annak látszik. A dolgok súlya azonban nem magukban van. S ha elcéltnak lehet nézni szunyogynyi bajt, ezt a két apróságot is meglehet nagyítani, csak szem kell hozzá, annyira, hogy fontosságuk nyilvánvaló legyen. Az egyik az „Olcsovárosi közfürdő” eszénjét akarja megpendíteni. Azt hisszük, nincsen városunknak türömi szerető polgára, aki szivreszve ne

olvasná e megrikítottan szedett betűket. Hiszen csakugyan rettenetes elmaradottságra és nyomozható szegénységre vall, hogy Csikszereadában nincs egy valamicsodás téli fürdő, ahol a honti költségek és vesződések fűrdőzést be nem vezethető ember is hódolhat a tisztaság és egészség legelőkelőbb és nélkülözhetetlenebb követelményének. Hogy mi okozhatta a pár évvel ezelőt meg üzembem volt közfürdő város jelenését, nem tudjuk, de hogy hiányozt érzi e város apraja-nagya, kétségtelen és szomorú tény. Mikor erről illetékes körökben beszélgettünk, akkor pattant ki dr. Ujfaluassy Jenő polgármester gondolata: — **a városi villanytelep grézetelének leltésére nagy mennyiségű tiszta víz használható fel, amely a míg a gép csövein végig foly, annyi fölmelegedik, hogy ha alkalmas vezetékek át celszerűen berendezett fűrdőmedencébe összegyűlne, készen volna egy tiszta és olcsó melegfürdő vízre.** Nem is olyan nagy befektetéssel el lehetne tehát érni, hogy az a haszontalanul építkező 20—25 fokos víz egy kis okosságal igen szépen fölhasználható lenne az említettük sajnos nélkülözés céljaira. Fontolja meg hát a város vezetősége ezt a dolgot s ha életre való az eszme, tegye magáévá s amellett, hogy a közönségnek szolgáltatót tesz, esetleg jóvedelimes üzletet is csinálhat egy olcsó városi közfürdőnek a villanytelep szomszédságában emelésével.

A jámbor ohajtás második száma egy kis adalék lenni a város szepítészet akciójához. Mert tudvaleg ilyen akcióról már évek óta beszélgetünk egymás közt, de idáig a beszédet túl más egyebet nem igen láttunk. A vármegyeház palotájának renoválása befejeződött s ezzel az impozáns épületek száma eggyel előkelő módon gyarapodott. Az impozáns palota előtere azonban a régi kerítéssel és megmaradt néhány csanaktorzsú lájával mehogysé szolgál e szép palota emelésére, sőt hatalmas homlokzatának érvényesítését egyenesen gátolja. — Igen jó és izlére való eljárás lenne tehát, ha az a magas koalupa vaskerítés kireperálás helyett egyszerűen eltűnne ama csöppet se esztétikus benyomást fakkal együtt s a szabadon maradó tér parkirozódna. Legelőkelőbb törpe kis kerítéssel kellene körülrülni venni a gondosan behálított csoportokat s ezzel városunk egy szép kis teret nyerne, maga a vármegyeháza pedig hozzáférhetővé válna a járókelők szemének s így értékeben nagyban emelkedne. Ugy gondoljuk a dolgot, hogy a mostani járda is megmaradna s közvetlenül a palota előtt elhúzódo két méternyi szélességű új járdával egy szép kis háromszögletű teret zárna be s így virággyűgyak szegélyezte alkalmas sétányul is szolgálhatna.

Ajánljuk e két apróságot az illetékes körök szíves figyelmébe.

— **Székelylek Kolozsváron.** Érdekes és illetékes körökben eddig még alig ismert mozgalom folyik a kolozsvári székelylek egyetoni ifjúság körében. A mozgalomnak, mely már két éves multra tekinthet vissza, célja módot adni az ifjúságnak arra, hogy kivélesse részt az utóbbi időben a magyarság megmentésére fent és alant megindult akcióból, jelentőséget pedig az a körülmeny kölcsönözze neki, hogy már idáig olyan eredményeket ért el kicsiben, melyek mellett észrevétel nélkül elhalhatni alig lehet. Hogy egyebet ne említsünk, ennek a „Székelylek Ifjúsági Szövetség” név alatt fenn áll egyesületnek a műve, hogy az Astra 4 gyergyói közösgben nem kapott helyiséget főközlete számára. Igy harcolnak ifjaink abban a küzdelemben, melynek nehez vezetése az Emke és a székelylek kongresszusok tartják ezidőszerint a kezükben. Erőt és kedvet kívánunk nekik a küzdelemhez.

Azokban emel a mi szempontunkból még érdekesebb eseményről számolhatunk be ugyancsak a kolozsvári ifjúság köréből. Lapunk már tavaly megemlékezett az egyetemi ifjúság találkozó helyenek, az „Egyetemi kör” név tisztújítása alkalmával a mi emboraink terfoglalásáról. Örömmel állapítjuk meg, hogy ez a terfoglalás az idén meg nagyobb méreteket öltött, a mely nyiban a folyó hó 14-én lefolyt választásoknál hét csiki ember került be a tisztikarba. Olvasó közönségünk kíváncsiságának volnink eleget tenni, mikor e rövid névsort minden commentar nélkül közöljük. Eszerint 1. alelnök lett Zakariás Bálint, főjegyző Karda István, titkár Karda Ferenc, főellenor Zakariás László, jegyző Ferency Béla, választmányi tagok Bakay József és Sándor Gyergely.

TANÜGY.

Kereskedelmi min. rendelet.

A kereskedelemügyi miniszter valamennyi másodfokú iparhatósághoz intézve, rendeletet adott ki, melyben utatítja, hogy a területén lévő iparhatóságokat az 1884. évi XVII. t. c. 67. §-ának betartására kötelezze. Az illető kereskedőkkel szemben elrendeli: Csak olyan tanonenak állíthat ki bizonyítványt, akinek a tanoneszerződésben megállapított tanoneleje tényleg lejárt. E rendelőtre az adott okot, hogy akadt kereskedők, akik tanonecaikat, hogy ne keljen iskolába járattni, idő előtt felszabadították.

Helyénvalónak találjuk e rendeletet, de vajjon mit szólana ahhoz a miniszter, ha tudomására jutna, hogy Csikszereadában törvényes kereskedőtanoneszerződés, törvényes kereskedőtanoneszabaddítás nincs is. Itt X kereskedő fűveszi üzletébe Y tanuló minden hatósági beavatkozás nélkül s ha eltalálják tanulo e főnök egyenest, ismet csak hatóság nélkül történik a felszabadítás is. Azsiai állapot!

Dörgés, dűbörgés az Ipariskola mulasztások megtorlása miatt. Rosszul, fájóan osik a helybeli iparos urak közül többen, hogy a tanács bíróságja tanoucaik iskolai mulasztása miatt. Ezt meghisszik, mert el tudjuk képzelni, hogy ha még oly igazságos is az a pénzbüntetés, akkor sem eshetik jól, kivált a mai pénz éh-inség közepette. Dehát „rendnek muszáj lenni” és aki rendes gazda, az nem körül a tanács csavájába.

Mindazonáltal figyelemztetünk kell a tanácsot s erre a kir. tanfelügyelő ur ügyömet is felhívjuk, hogy ne gyűjtse össze a mulasztási kimutatásokat, hanem intéztesse el azonnal.

Ugy halljuk, hogy most vannak elintézés alatt az 1913. évi mulasztások januártól kezdve. Ha ez áll, akkor a reforens tisztviselő is mulasztás az iparos mesterekkel együtt megintendő; mert ha idejében végzi el dolgát a reforens, elejét vette volna a további mulasztásoknak s megkímélte volna vele a mestert a nagyobb büntetéstől, sőt kulturális szolgálata is teljesített volna a tanoucek pontos beiskoláztatása által. Ezzel nem akarjuk védeni az illető iparos urakat, csupán azt állítjuk a mulasztásokat kezelő reforens ural szemben is, amit állítottunk az iparosokkal szemben: „rendnek muszáj lenni”!

Választmányi gyűlés. A „Csikmegyei Általános Tanitógyűléslet” választmánya közlelőből helyben gyűlést tart. Szükségesnek tartjuk ezt előre jelezni, tekintettel a fontos tárgyra és arra, hogy valamennyi választmányi tag megjelenését az utó: is kérhessük.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL. *)

Tusnádfürdő Részvényszerűség.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Csiki Hirlap” f. évi 40. és 41. számában közlemények foglaltak az Tusnádfürdő részvényszerűség alakítására vonatkozólag. Ezen közleményben az én személyemre is hivatkozás történik. Erre való tekintettel — miután közérdekű ügyről van szó és meggyőződésem szerint a két közlemény egyike sem tünteti fel a tényállást a maga teljességében. — szükségesnek tartom a kérdéshez hozzájárulni, előre is köszönetet mondva az igen tisztelt szerkesztő urnak, hogy kezes lapjában soraimnak helyet ad.

Tény az, hogy 1912. év szeptember 8-án tartott közgyűléshez Gál Elek és Ince Lajos urak a „Csiki Hirlap” 41. számában közölt beadványt intézték.

Az is igaz, hogy a közgyűlés a szinten ott közölt határozatot hozta.

A beadványunk és a hozott határozatnak összehasonlításából azonban nyilvánvaló, hogy a részvényszerűség megalkotását még a fűrdőhírközlőség közgyűlése nem határozta el és saját részéről ilyen akció nem indított.

A beadványból kitetszőleg Gál Elek és Ince Lajos urak azt kérték, hogy mondja ki a közgyűlés elvi hozzájárulását egy részvényszerűség összehozatalához és bizza meg őket a további teendőkkel.

A közgyűlés azonban kimondotta, hogy részvényszerűség átalakulás eszméjét pártolja ugyan, de a míg kellő részvény aláírása biztosítva nincs, az átalakulást el nem határozhatja s így természetesen a további teendőkkel sem bízhatott meg senkit, hanem várakozó álláspontba helyezkedett és felkérte a nevezett urakat, hogy ha vállalkoznak — kellő részvény aláírást találni — sikerül, ezt jelentés be egy rendkívül közgyűlés összehívása céljából.

A helyzet tehát jelenleg az, hogy ha akár Gál és Ince urak, akár pedig más, akármely a birtokossághoz bejelent, hogy pl. egy millió tökével az illető bejelent, vagy egy consortium, vagy egy általa összehozott részvényszerűség a fűrdőt átvenni hajlandó: a

rendkívül közgyűlés elbírálja az ajánlatot s ha a kellő garanciákat fenntartogja látja, átadja a fűrdőt. De ennek első feltétele, hogy az ajánlattevő mutassa ki, hogy a kellő pénzzel rendelkezik. A míg ilyen ajánlat be nem nyújtatik, addig a birtokosság akciója nem léphet s illetőleg érdemleges határozatot nem hozhat.

Ezen körülményt, hogy t. i. a birtokosság még eddig a saját részéről részvényszerűség alakítását el nem határozta, bizonyítja az idczott közleményben említett felszólamlásom is, mert hiszen ha a birtokosság már a részvényszerűséggel való átalakulást elhatározta volna s ennek tényleges keresztül vételére valakit megbízott volna, ugy nem lehetett volna helye az én indítványomnak, melynek lenyega épen az volt, hogy az igazgatóság bizassek meg tanulmány tárgyává tenni azt a kérdést, hogy nem volna-e lehetséges egy részvényszerűséggel átalakulni oly módon, hogy az állammal szemben fennálló tartozást, vagy annak legalább egy részét a birtokosok részvényjegyzés által magukra venneék?

Előadtam azt is, hogy tudjuk, hogy Gál Elek és Ince Lajos urak akarnak egy részvényszerűséggel összehozni, de a jelen pénzügyi helyzetben lehetetlennek tartom, hogy az általuk előirányzatva vett magas részvénykért összetudnák hozni s vállalkozásuk eredményt vezetne.

Ezen indítványom elhangzása után, felszólalt Gál plebános ur és azt a kijelentést tette, hogy ő és Ince Lajos ur a múlt évben tett bejelentésük szerint folytatott működésükben már annyira előre haladtak, hogy biztosítva van akár 2 millió is.

Erre én azt feleltem, hogy ha az ő akciójuk csakugyan sikerre vezetne, ugy munkájuk eredménye a birtokosság tervbe veendő akciójának keretébe beilleszthető lesz. Ez alatt én azt értem, hogy ha a birtokosság a maga körében az adósságok konvertálására a kellő számu részvényt összetudnák hozni: akár Gál Elek és Ince urakat, akár pedig a Bleichröder céget, vagy a Rothschild csoportot örömmel fogadjuk, ha nem is 2 millió, hanem bár egy millió részvénytökével csatlakozni akarnak.

Fogadja igen tisztelt szerkesztő ur ószinte tisztelőm nyilatkoztatását.

Dr. Künnle Tivadur.

*) E rovat alatt közlétekről felelősséget nem vállal a Szerk.

1939—1913. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1443. sz. végzése következtében Dr. Gál József csikszeredai ügyvéd által képviselt Szabó Ferenc csikszeredai lakósk javára 4500 kor. töké s jár. erejéig 1913. évi szeptember hó 22 ik napján fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3121 korona 5 fillerre becsült ingóságok, bolri árucékek nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1413. számú végzése folytán 4500 korona tökékövetelés, ennek 1912. december 1-től járó 6% kamatai és eddig összesen 270 kor. 74 fillérben bíróilag már megállapított költségei erejéig, végrehajtást szenvedett közlelőhelyiségébe Csikszepyzen leendő megtartására 1913. évi október hó 27-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik ki a venni szándékozók ezenel el megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legutóbbi ígérnök, sziksek esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglatáltak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelotik.

Kelt Csikszereda. 1913. évi október hó 9 napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó

Arverési hirdetmény.

Alulírott, mint Vb. Mózes József csódtómeg-gondnoka ezenel közhírre teszem, hogy a Csikszeredában 1912. október hó 6-ikán és folytatólag fel-vett csódtótleltárban 40—177, 178—231, 233—792 tétel számok alatt felvett kinlevo követeléseket, melyek a leltárszerint 22920 korona 45 fillért tesznek ki, ez év október hó 24-ikén d. u 2 órakor kezdődő árverésen a kir. járásbíró-sági végrehajtó közbejöttével eladom.

Az árverés irodámban tartatik meg.

Sem én, sem a választmány a követelések fennállásáért és valódságáért felelősséget nem vállalunk.

A kinlevo követelések egyrésze iránt peres eljárás volt folyamatba s az erről szóló peres-iratokat árverési vevő tölem bármikor, de leg-később az árverés napját követő 24 óran belül átvetheti.

Vevő köteles a vételárat azonnal lefizetni.

Kelt Csikszeredán, 1913. október hó 17.

Dr. Csedő András,

ügyvéd, mint Vb. Mózes József csódtómeg-gondnok

Sz. 925—1913.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezenel közhírre teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 932. sz. végzése folytán Dr. Csedő András ügyvéd által képviselt Inre László m. kir. honvédszázados végrehajtató részére 300 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alposztól lefoglalt és 950 koronára becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbírósnak 1913. évi V. 932. számú végzésével a további eljárás elrendelotven, annak az alap és felülfoglatotok követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedo lakásán Csikszeredában leendő megtartása határidőül 1913. évi november hó 3 napján délután 3 órája kitűztetik a nikor a bíróilag lefoglalt ingók és pedig: házi bútorok stb. a legutóbbi ígérnök készpénzfizetés mellett, szikkek esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételéről a jogelhajtató követelést megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközletett volna és az a végrehajtást megkövetelőkhöz ki nem tünik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni elne mulasszák, mert különben csak a vételár fűlőlegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszereda. 1913. okt. 11-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bír. végrehajtó.

+ Nőgyek +

Havibaj kimaradásokor rendeljek meg bizalommal — hosszabb elmaradásnál is — tájladalom nélküli hitozosan ható, voszélytelen cseppünket Iso erejű: márka 4.50, erős természetűnkél: márka 6.50. Gyors diszkret, vámentes szállítás, magyar utasítással. Titoktartás.

Minden más közönséges hamisítvány.
Greenford Laboratorium L. Schwitzer, Berlin W. 50.
Marburgerstrasse 2/A.

Értesítés!

Még a mult iskolai év elején jelent meg Csikmegye térképével, leírásával ellátott tökéletes s kifogástalan

Csikvármegyei IRKA

mely a szakközvegek teljes elismerésével találkozott első megjelenése percében. A cimlap hátsó oldalán Csikvármegye teljes térképe van a legújabb beosztással megrajzolva, tisztán olvasható helység, hegy, folyók és határok megnevezésével. A cimlap belső oldalán Csikvármegye rövid földrajzi leírása, szor-zótábla, iskolai- és egészségügyi szabályok. Az irka papírj. első-rendű, 8 lapból áll, vonalazva dik-tandó, számtani és szépírási minta szerint. **2 fillér** vételnél olcsóbb. Jóságát misem bizonyítja jobban, mint az 1 **50 ezer** darab kelt el. év alatt Kapható a kiadó tulajdonosnál Csikszeredán:

Minta-füzeteket kívánatra ingyen

Szovoboda Miklósnál, hol mindenemü iskolai tankönyv felsze-elés és nyomtatvány kapható.

Tűzifavágás.

Értesitem Csikvármegye igen tisztelt közönségét hogy **BENZIN-MOTOR** fűrészemmel bármily kevés mennyiségű tűzfát is — ugy helyben, mint vidék --- felvágok. Gépetek hához szállítottam és kívánatra a felfűrészt fát fel-aprítottam és elrakotom.

Zöldy Lajos,
Csikszereda.
Telefonszám: 23.

Levélpapír

ujdonságok Szovoboda Miklós könyvkereskedésben Helyben

A jelenkor legújabb kályhája

VERSENY NÉLKÜL.

Perpetuum egyetlen hazai barna-szénre fűthető folyton égo kályha

Legtakarékosabb fűtés.

Teljesen szagtalan! Éjjel nappal egyenletes kellemes meleg! Pontosan szabályozható hőmérséklet! Nincs korom! Nincs salak! Nincs por! Nincs közölet! Evenket csak egyszer kell befűteni!

Hirsch és Frank,

Budapest—Salgótarjáni gépgyár és vasöntő rész-vényszerűség. Budapest, VI. kerület Aréna-ut 128.

Mindenki muzsikálhat

WÄGNER „Hangszer-Király“

különleges elsőranghangszereivel Budapest József-körút 15. sz. TELEFON: József 71.

Varázshogdó, felszereléssel 6 korona. Csodaráztrombita, erős rézből 6 korona. Varázsfuvola, ajándékkal 4 kor. Harmonika, tánc részére 10 korona. Óriási beszélgőp-kottákkal 40 korona. Javítási szakműhelyek! A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem s érdemkereszttel kitüntetve. Fényképes arjegyek ingyen!

Óvás! Ügyeljünk a „Wagner“ névre és a 15-ös házszámra. 839—III.

PARFUMERIE „HEZ“ ILLATSZERTÁR

Háztartási, kozmetikai, külszerkezeti cikkek nagyraktárú, nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonci-u. 13

Reklámunk óriási eredménye

ujabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fill. (19 drb.)

- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol powderpapír
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz
- 10 drb. szekrény-, ruhailátosító (francia Sachet-lap)

Összesen 16 darab 2 kor. 50 fill. Portó 50 fillér.

Szállítások naponta eszközölnének utánvet mellett. Négy koronán aluli megrendéseknél portómenteskedés céljából először a pénz előre beküldeni (lehet helyegekben is), így a portó 50 fill. utánvételes szállításnál 84 fill. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőnket kívánságra ingyen és bérmentve küldjük.

Mama legjobb és legolcsóbb sörök csak a

Sörgyárban

kaphatók. — Gyártelep és Iroda:

Gal Ferenc

— gőzsörgyára Csikszeredán. Telefonszám 36. —

Értesítés! A n. é. közönségnek szives tudomására kívánom juttatni, hogy a közelebbi Hálottak ünnepére gyönyörű kivitelű Sirlámpákat

rendeltem. Színek: fehér és rózsaszínek lesznek, úgy hogy azokat már jövő hó 15-ik napján üzletemben megvásárolhatók lesznek, különösen felkértem a n. é. közönségnek szives figyelmét arra, hogy ezek a lámpák tartósak, sok gyertyát megtakarít, nem kell mindig gyújtani a gyertyát, ha szél kifújja, hanem szépen egy mint a villany lámpa világítási módozat gyertya, vagy méccessel történik. Tisztelettel:

POTOTZKI ANDOR

Szemere László madártani állomása

CSIKSZÖGÜD.

Elvállalja madarak kiténését a legolcsóbb árak mellett.

Megjelent: A madár-tömmészet

KÉZIKÖNYVE

131 oldalon 18 ábrával. Ár: 2-40 K.

Mesterséges fészekodvakra megrendelést elfogad.

A hasznos madarak megtelepítése révén parkokban, kertekben a rovarkárók megelözésére célszerű kihelyezni.

Butor

olcsó bevásárlási forrása Csikszeredán Rákóczi-utca (Hajnódi József vendéglős) helyiségében, hol csakis

Elsőrendű készítményű

butorok kaphatók, szolid kiszolgálás mellett. Ép oly kedvező árban és feltételek mellett mint a fővárosban. Raktárban tart teljes szoba berendezéseket és kellékeket.

Teljes tisztelettel: Imre Árpád.

Tyukszem,

börkeményedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a „Cannabin“ használata után. Üvege 1 korona, postadíjjal 1.40 K. Három üveg bérmentve 3 K.

Excelsior

híntőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzudást. 1 doboz 1 K, postadíjjal 1.40 K. 3 doboz bérmentve 3 korona.

Takarmánymész

hizlalásra legal-kalmasabb (40% foszfor-savat tartalmaz), mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kilo hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál 4%, kilo ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi: Dr. Flesch E. „Korona“-gyógyszertára Győr 99.

Mátrai Ignác

órák-, ékszerész- és gramofon-üzlete Csikszeredán.

Ajánlja dusan berendezett és legújabb szerkezetű

Inga- Zenit-, arany-, ezüst- és Omega zsebórákat.

Állandó nagy raktár valódi drágakövi ékszerekben.

A legújabb és legtökéletesebb, tiszta

Gramofonok- és lemezekből

szintén nagy raktárt tart, és gyári áron lesznek árusítva.

Lászerészli cikkek nagy választékban.

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, pipereszappant, kozmetical, arc- és kéz-ápolás-, háztartási, hajápolási és általában mindentéle a kozmeticalba vágó cikkeit a legjobbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent

„ILLATSZER ÉS HÁZTARTÁSI ÉRTESSÍTŐNKET“ melyet ingyen és bérmentve küld:

„HEZ“ illatszert- és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben.

Budapest, VIII. Losonci-utca 13/hz.

POHARAS

Legjobb sör

SÖR

a „Pilseni Ósforrás“

Egyedüli elárúsító hely:

Csikvármegye területén

CSIKSZEREDÁBAN

özvegy Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint kapható.

Értesítés!

Tudomására hozom a n. é. helybeli és vidéki közönségnek, hogy raktárt tartok mindennemű

Cserépkályhákból

Elvállalom mindennemű cserépkályha és takaréktűzhelyek felállítását, atalaktívását és takarítását, továbbá fűrdőkádak és burkolatok kirakását fajenc porcellánból és minden e szakmába vágó dolgokat pontosan és lelkiismeretesen eszközöl. Vidékre is kellet felvilágosítást nyújtok. Ertekezni lehet MICINA REZSŐ és VEJE cégnél Csikszeredában.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

LUKÁCS FERENC, cserépkályhás

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

Kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kapható drogeriákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölnivíz szappant, vizet és poudert, ha nincs rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA ARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. — Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég képviselője

Holczer Emil Zoltán, Budapest VII. ker., Szigetvári utca 16. szám.

Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szereshető be az eredeti minőség.